

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 252/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **mesta Senec**, Mierové námestie 8, Senec, zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA – JUDr. Eva Roskošová s.r.o., Vietnamská 41, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/169/2012 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/169/2012 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Pezinok **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/169/2012 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Pezinok **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Pezinok **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. februára 2025, prijatou na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením ústavného súdu č. k. 252/2025-14 z 9. apríla 2025, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v označenom konaní. Žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení žalobcu žalobou podanou na okresnom súde 21. októbra 2011 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia z titulu užívania pozemkov v jeho výlučnom vlastníctve žalovaným, ktorý má na predmetných pozemkoch zriadené stavby trvalého charakteru (predajné stánky a letné terasy na Slniečnych jazerách v Senci) a užíva ich na podnikateľské účely.

3. V napadnutom konaní – trvajúcim viac ako 13 rokov – dosiaľ nebolo meritórne rozhodnuté súdom prvej inštancie. V priebehu konania bolo zo strany sťažovateľa pre nečinnosť súdu podaných dvanásť návrhov na pripustenie zmeny žaloby jej rozšírením, o ktorých súd (chybne) rozhodoval v rozmedzí od 5 do 17 mesiacov. Po viac ako 12 rokoch trvajúceho sporu súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Na účely vyhlásenia rozhodnutia odročil pojednávanie konané 30. apríla 2024 na 30. máj 2024, ktorý bol zrušený po zistení súdu, že nemá podklad na svoje rozhodnutie. Na pojednávaní 24. septembra 2024 došlo k opätovnému odročeniu pojednávania na neurčito na účely doplnenia znaleckého dokazovania bez toho, aby súd (od septembra 2024 do podania ústavnej sťažnosti) vydal uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania. K náprave nedošlo ani podaním sťažnosti na prieťahy podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na ktorú reagoval predseda súdu listom z 9. júla 2024, konštatujúc prieťahy, ktoré ospravedlnil znaleckým dokazovaním a práceneschopnosťou zákonnej sudkyne. Od septembra 2024 je súd nečinný, nevykonal žiadny procesný ani administratívny úkon.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. V prehľadnej a systematicky usporiadanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prieťahov v napadnutom konaní:

4.1. K právnej a faktickej zložitosti uvádza, že nejde o spor skutkovo a právne náročný, strany sporu uviedli podstatné skutočnosti, na ktorých zakladajú svoje skutkové a právne tvrdenia.

4.2. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je toho názoru, že od počiatku sporu vykazoval aktivitu, na podania reagoval obratom, zásielky riadne preberal, so súdom komunikoval, nikdy nedal súdu dôvod na odročenie alebo zrušenie pojednávania, nezmaril žiadny súdom nariadený úkon a na konanie súdu sa dopytoval.

4.3. K postupu samotného súdu poukazuje na kontinuálnu nečinnosť od podania žaloby v roku 2011, ktorá nebola odstránená ani po podaní sťažnosti predsedovi súdu.

5. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje najmä tým, že sám nedal dôvod na vznik neprimeraných prieťahov v sporovom konaní, ďalej tým, že konanie o zaplatenie z titulu bezdôvodného obohatenia nie je po právnej stránke také náročné konanie, aby nebolo možné rozhodnúť po 13 rokoch od podania žaloby, a napokon aj tým, že nečinnosť súdu stále trvá.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

6. Na výzvu ústavného súdu reagoval podpredseda okresného súdu listom č. Spr/74/25 doručeným ústavnému súdu 28. apríla 2025. Zastáva názor, že celková dĺžka konania sa primárne odvíja od procesnej aktivity sťažovateľa, resp. od návrhov na rozšírenie žaloby, ktoré majú neprimerane predlžovať konanie a znemožňovať súdu, aby vo veci rozhodol. K neprimeranosti dĺžky znaleckého dokazovania argumentuje, že súd vo vzťahu k ustanovenému znalcovi priebežne vyčerpal všetky dostupné procesné prostriedky nápravy (výzvy, urgencie, poriadkové pokuty). K iným okolnostiam majúcim vplyv na prieťahy v konaní poukazuje na opatrenia v rokoch 2020 – 2022 v súvislosti s pandemickou situáciou.

7. K ústavnej sťažnosti sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorej bola vec pridelená 19. júla 2012. Je si vedomá neprijateľnosti celkovej dĺžky konania. Pritom uvádza, že ak by procesný postup súdu podľa § 213 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nebol viazaný na podmienku nespornosti uplatneného nároku alebo jeho časti v priebehu konania, vo veci by už priebežne rozhodla čiastočným rozsudkom. Keďže táto podmienka splnená nebola, konanie pokračuje nariadením doplnenia znaleckého dokazovania (odborné stanovenie výšky „obvyklého nájomného“ za ďalšie obdobia). Aj podľa názoru zákonnej sudkyne sa celková dĺžka odvíja primárne od procesnej aktivity sťažovateľa pre následné rozširovania žaloby. O každej zmene bolo potrebné procesne rozhodnúť, vykonať úkony smerujúce k prípadu na pojednávanie a pod. Súd pritom rešpektoval § 470 CSP (zrejme na úkor dĺžky konania) aj *dominus litis* žalobcu. Ak nebolo o zmene žaloby v primeranom čase rozhodnuté, bolo to z dôvodu prebiehajúceho znaleckého dokazovania (súdny spis bol u znalca). Ak aj vystala potreba vydania opravných uznesení, to svedčí o „kvalite“ súdneho aparátu, za ktorý ako sudca nezodpovedá. Vo vzťahu k princípu právnej istoty zastáva názor, že súd v tomto konaní nie je viazaný právnym posúdením nároku sťažovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia súdmi prvej a druhej inštancie v iných konaniach (hoc v obdobných veciach sťažovateľa o vydanie bezdôvodného obohatenia v lokalite Senecké jazerá, avšak proti iným žalovaným). Pre úplnosť dodáva, že v priebehu konania nastala 1 x zmena termínu pojednávania nariadeného na 7. máj 2019 na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa a 1 x bolo konanie prerušené na základe zhodného návrhu strán.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa dohovoru, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo v napadnutom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia právoplatne rozhodnuté ani po vyše 13 rokoch od podania žaloby sťažovateľa.

9. Keďže z vyjadrenia okresného súdu, ktoré na výzvu ústavného súdu tento doručil po prijatí veci na ďalšie konanie, nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by boli v prejednávanej veci spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu, preto nepovažoval za potrebné doručovať ho na repliku sťažovateľovi a v záujme rýchlosti a hospodárnosti konania pristúpil k meritórnemu prerokovaniu ústavnej sťažnosti.

10. Ústavný súd štandardne skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

11. Spory o vydanie bezdôvodného obohatenia tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto ústavný súd napadnuté konanie nepovažuje za právne zložitú. Istú mieru náročnosti do konania vnieslo opakované rozširovanie žalobou uplatneného nároku, keď sťažovateľ uplatnený nárok žiadal meniť celkovo dvanásťkrát. Odhliadnuc od uvedeného, v správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania.

12. Výrazný podiel na nepriaznivom stave vybavovania dotknutej veci má okresný súd. Aktuálna celková dĺžka civilného sporového konania (13 rokov a 4 mesiace od podania žaloby) s absenciou právoplatného rozhodnutia vo veci už sama osebe nie je zlučiteľná s obsahom označených práv a je spôsobilá vyslovenia ich porušenia. Podpredseda okresného súdu ani zákonná sudkyňa vo svojich vyjadreniach neuviedli žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by spochybnili či vyvrátili tvrdenie sťažovateľa o existencii zbytočných priet'ahoch. Bez potreby podrobného skúmania jednotlivých časových úsekov medzi procesnými úkonmi možno vyvodiť, že vo veci konajúci súd nerešpektoval zásadu rýchlosti a efektívnosti konania a spôsobil tak extrémne priet'ahy, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Len príkladmo poukazuje na výrazné obdobia nečinnosti, ktoré osobitne nastali po piatom, siedmom a desiatom rozšírení, keď rozhodovanie o návrhu na pripustenie žaloby trvalo viac než 12 mesiacov a ktoré od septembra 2024 pretrvávajú.

13. Ústavný súd na doplnenie uvádza, že priet'ahy v konaní nemožno ospravedlniť ani dlhodobým vykonávaním nariadeného znaleckého dokazovania (aj napriek urgenciám či pokutám). V tomto kontexte opakovane uvádza, že všeobecné súdy v rozsahu svojej právomoci nesú zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca pri vypracovaní znaleckého posudku. Hoci v danom prípade okresný súd priebežne využil možnosť urgovať a sankcionovať znalca, uvedené sa (vzhľadom na dĺžku konania) javí ako zjavne nedostatočný postup (m. m. I. ÚS 538/2024 a tam uvedená judikatúra). Rovnako ani problémy spôsobené pandemiou COVID-19 neospravedlňujú postup okresného súdu, ktorým zapríčinil vznik priet'ahov.

14. Celková neprímeraná dĺžka trvania napadnutého civilného sporového konania výrazne vybočila z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote, a preto postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

15. V čase rozhodovania ústavného súdu nie je vo veci stále právoplatne rozhodnuté, preto ústavný súd formuloval príkaz okresnému súdu konať v zmysle predloženého petitu ústavnej sťažnosti (bod 2 výroku tohto nálezu).

16. Sťažovateľ sa domáhal aj primeraného finančného zadosťučinenia (3 000 eur). Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Berúc do úvahy postup súdu v tomto konaní, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal priznané primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

17. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi, ktorého právna zástupkyňa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo predstavuje celkom sumu 949,17 eur.

19. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu